

BOSNA I HERCEGOVINA

Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Конкуренијски савјет

Закључак
о одбацивању Пријаве Јавне установе „Служба за запошљавање Кантона
Сарајево“, Ђоке Мазалића бр. 3, Сарајево

Сарајево
март, 2025. године

Број: УП-02-26-2-025-9/24
Сарајево, 20.03.2025. године

На основу члана 25. став (1) тачка е), члана 26., члана 42. став (2) а у вези са чланом 10. Закона о конкуренцији („Службени гласник БиХ“, бр. 48/05, 76/07 и 80/09), поступајући по Пријави поднесеној од стране Јавне установе „Служба за запошљавање Кантона Сарајево“, Ђоке Мазалића бр. 3, 71000 Сарајево за покретањем поступка по службеној дужности против ЈП Електропривреда БиХ д.д., Вилсоново шеталиште 15, 71000 Сарајево ради утврђивања постојања злоупотребе доминантног положаја из члана 10. Закона о конкуренцији, запримљеној под бројем: УП-02-26-2-025-1/24 дана 06.09.2024 године, Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине, на 24. (двадесетчетвртој) сједници одржаној дана 20.03.2025. године, донио је

ЗАКЉУЧАК

1. Одбацује се Пријава Јавне установе „Служба за запошљавање Кантона Сарајево“, Ђоке Мазалића бр. 3, 71000 Сарајево против ЈП Електропривреда БиХ д.д., Вилсоново шеталиште 15, 71000 Сарајево, ради непостојања услова за покретање поступка по службеној дужности.
2. Овај Закључак ће бити објављен у „Службеном гласнику БиХ“, службеним гласницима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

О б р а з л о ж е њ е

1. Пријава за покретање поступка

Конкуренијски савјет је дана 06.09.2024. године, запримио под бројем: УП-02-26-2-025-1/24 допис Јавне установе „Служба за запошљавање Кантона Сарајево“, Ђоке Мазалића бр. 3, 71000 Сарајево (у даљем тексту: ЈУ СЗ КС) којим подносе пријаву за злоупотребу доминантног положаја у смислу члана 10. Закона о конкуренцији (у даљем тексту: Закон) од стране ЈП Електропривреда БиХ д.д., Вилсоново шеталиште 15, 71000 Сарајево.

У запримљеној Пријави наводе сљедеће:

- да су Одлуком о покретању поступка набавке – Електричне енергије за потребе ЈУ СЗ КС број: 01-01-0279/24 од 16.02.2024 године покренули предметни поступак јавне набавке путем конкурентског захтјева за доставу понуда, чија је укупна процијењена вриједност без ПДВ-а износила 45.000,00 КМ;

- да слиједом наведене Одлуке на порталу јавних набавки дана 04.03.2024 године извршена је објава Обавјештења о набавци број: 774-7-2-3-12/24 заједно са измјеном и допуном тендерске документације број 0429/24 од 12.03.2024 године;
- да је Комисија за јавну набавку именована Рјешењем број: 01-01-34-0450/24 од 14.03.2024 године, сходно оквирима дјелокруга рада, сачинила записник број: 1517/24 од 25.03.2024 године, те слиједом истог сачинила Препоруку број: 09/3-1517-1/24 од 25.03.2024 године којим предлаже уговорном органу да на основу члана 69. став 2. тачка а) Закона о јавним набавкама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 39/14 и 59/22), донесе одлуку о поништењу поступка предметне набавке, из разлога што није достављена ниједна понуда у одређеном крајњем року;
- да поступајући по препоруци Комисије за јавне набавке број: 09/3-1517-1/24 од 03.04.2024 године, донесена је Одлука о поништењу предметног поступка број: 01-01-1533/24 од 03.04.2024 године, те је поступак поништен и путем Портала јавних набавки;
- да најаву о предстојећем порасту цијена у области електричне енергије, у складу са новим процјенама, резултирала је повећањем износа процјењене вриједности што је утврђено кроз Измјене и допуне Плана јавних набавки за 2024 годину број: 09/1-2288-УО/24 од 12.07.2024 године, на начин да умјесто првобитно предвиђеног износа од 45.000,00 КМ без ПДВ-а, исти сад износи 54.000,00 КМ без ПДВ-а;
- да Одлука о поновном покретању поступка набавке електричне енергије број: 01-01-2444/24 од 29.07.2024 године покренута је поступајући по захтјеву Сектора за опште, заједничке и правне послове од дана 26.07.2024 године. У складу са наведеном Одлуком, на порталу Јавних набавки, извршена је објава Обавјештења о набавци број: 774-1-2-44-3-23/24 дана 31.07.2024 године;
- да је Комисија за јавну набавку именована Рјешењем број: 01-01-34-2522/24 од 19.08.2024 године, сходно оквирима дјелокруга рада, сачинила Препоруку број: 09/3-2590/24 од 26.08.2024 године, те посљедично томе је донесена Одлука о поништењу поступка број: 01-01-2623/24 од 02.09.2024. године;
- да је ЈП Електропривреда БиХ на порталу Јавних набавки у више наврата постављала питања у вези тендерске документације и предлагала одређене измјене како би могли доставити понуду али понуду ипак нису доставили;
- да као што је претходно изложено ЈУ СЗ КС је уназад пар мјесеци расписивала Јавне позиве/тендере за набавку електричне енергије, али су поступци поништавани у складу са Законом о јавним набавкама, јер нису запримили ниједну понуду;
- да с обзиром да су обавезни спровести поступак јавне набавке за услуге електричне енергије по основу једног од поступака прописаних законом јер је процјењена вриједност 54.000 КМ, исто су покушавали расписивањем више јавних позива али безуспјешно;
- да су дана 30.08.2024 године запримили допис број: 04-1-30010-21/24 од ЈП Електропривреда БиХ уз доставу уговора о снабдијевању електричном енергијом, те их уједно обавјештавају о цијени електричне енергије до краја 2024 године и почетку 2025 године и позивају на потписивање уговора најкасније до 15.08.2024. године иако је тај датум у моменту запримања дописа већ протекао;
- да их даље обавјештавају (а може се рећи и уцјењују) да су дужни уколико желе континуитет у испоруци електричне енергије, потписати уговор у супротном је

потребно обратити се њима да их ставе на услугу резервног снабдјевача и о томе закључити уговор у року од 8 дана;

- да их уједно и обавјештавају да је максимални рок за кориштење услуге резервног снабдјевача 90 дана, а предвиђен је искључиво за проналазак неког другог снабдјевача на тржишту;
- да на основу наведеног сматрају да ЈП Електропривреда БиХ злоупотребљава своју доминацију на тржишту, те им на неки начин пријети искључењем електричне енергије уколико се не потпише уговор о снабдијевању електричном енергијом а истовремено се не желе пријавити ни на један јавни позив;
- да они желе континуитет у снабдијевању јер је то важно за пословање ове установе те желе испоштовати процедуре прописане Законом о јавним набавкама;
- да траже да Конкурентијски савјет испита основаност ове пријаве у складу са својим надлежностима а све у циљу заштите интереса и одржавања континуитета пружања услуга незапосленим особама који су корисници истих;
- да као прилог предметној Пријави достављена је комплетна документација која се односи на поступак описан у пријави као и допис ЈП Електропривреде БиХ број:04-1-30010-21/24 од 28.09.2024. године.

2. Поступање Конкурентијског савјета по запримљеној Пријави

Конкурентијски савјет је поступајући по запримљеној Пријави приступио прикупљању потребних података и информација те је дана 21.10.2024 године упутио Захтјеве за доставу података и информација ЈУ СЗ КС актом број: УП-02-26-2-025-2/24 и привредном субјекту ЈП Електропривреда БиХ актом број: УП-02-26-2-025-3/24.

ЈУ СЗ КС у своме одговору запримљеним под бројем: УП-02-26-2-025-4/24 од 31.10.2024 године наводи слједеће:

- да је ЈУ СЗ КС увидом у Регистар Регулаторне комисије за енергетику ФБиХ дошла до информације да укупно има 9 добављача са подручја кантона Сарајево укључујући и ЈП Електропривреду БиХ који би се могли пријавити на њихов позив;
- да међутим једино ЈП Електропривреда БиХ може гарантовати континуирано снабдијевање електричном енергијом и по непромјењивим цијенама, док други снабдјевачи обзиром да се ради о фирмама који своју производњу базирају на вјетру и сунцу и чији су капацитети минорни у односу на ЈП Електропривреду БиХ не могу гарантовати континуитет испоруке по непромјењивим цијенама јер у свом систему немају термоелектране које могу надомјестити недостатке струје. Такође, сходно Мрежним правилима дистрибуције нисконапонска мрежа је власништво ЈП Електропривреде БиХ те на тај начин други снабдјевачи не могу бити ни приближно повољни када је у питању цијена електричне енергије јер плаћају кориштење нисконапонске мреже ЈП Електропривреди БиХ;
- да се ЈУ СЗ КС није обраћала Агенцији за јавне набавке, јер је наведена агенција издала саопштење у којем је захтјевала од ЈП Електропривреде БиХ и других јавних предузећа који имају монопол да су дужни да се одазову на јавне позиве и тендере понуђача. Исто тако Агенција за јавне набавке је покренула поступак код Конкурентијског савјета у вези овог питања;
- да ЈУ СЗ КС није потписала уговор са ЈП Електропривредом на 90 дана јер би то било у супротности са одредбама Закона о јавним набавкама;
- да се електрична енергија испоручује континуирано и тренутно им је додјељен статус купца од посебног друштвеног значаја;

- да ће ЈУ СЗ КС размотрити након што добије потврду и мишљење од Агенције за јавне набавке да ли има потребу расписивати тендер за набавку електричне енергије с обзиром да су добили статус купца од посебног друштвеног значаја;

ЈП Електропривреда БиХ у своме одговору запримљеним под бројем: УП-02-26-2-025-5/24 од 31.10.2024 године наводи следеће:

- да по питању учешћа у јавним набавкама ЈП Електропривреда БиХ је преузела тендерску документацију дана 05.03.2024 године за набавку електричне енергије уговорног органа ЈУ СУ КС, број обавјештења:774-7-2-2-3-12/24;
- да дана 07.03.2024 године су поставили питање уговорном органу са захтјевима за измјену тендерске документације, које је уговорни орган дјелимично измијенио, међутим због тендерске документације коју је ЈП Електропривреда БиХ цијенила неприхватљивом, понуда није ни достављена;
- да из разлога неприхватљивости понуде, понуда није достављена ни за поновно објављени тендер истог уговорног органа од 31.07.2024 године (број обавјештења 774-7-2-44-3-23/24);
- да у вези статуса купца ЈУ СЗ КС, исти је од стране ЈП Електропривреда БиХ као јавног снабдјевача обавијештен да с обзиром да се није нашао на Листи малих купаца нити на Листи купаца од посебног друштвеног значаја, које је у складу са Законом о електричној енергији, утврдио Оператор дистрибутивног система, право на јавну услугу губи након 31.08.2024 године;
- да је у вези са наведеним, а у складу са одредбама члана 52. став 1) тачка мм) Закона о електричној енергији Федерације БиХ, Оператор дистрибутивног система дужан једном годишње најкасније до 31. марта текуће године утврдити листу купаца који имају статус малог купца електричне енергије или крајњег купца од посебног друштвеног значаја;
- да ЈП Електропривреда БиХ у улози тржишног снабдјевача је дана 24.07.2024 године путем дописа број: 04-1-25865-6/24, предметном купцу доставила Уговор о снабдјевању електричном енергијом за тржишно снабдјевање, број: СТ-4-11891/24;
- да се купац ЈУ СЗ КС дана 28.08.2024 године обратио путем е-маила ЈП Електропривреди БиХ са захтјевом за поновну доставу Уговора о снабдјевању електричном енергијом за тржишно снабдјевање, те да је ЈП Електропривреда БиХ исти дан купцу доставила уговор путем и-мејла и путем дописа број: 04-1-30010-21/24 дана 28.08.2024 године;
- да је након тога, купац ЈУ СЗ КС путем дописа број: 01/01-34-2673/24 од 13.09.2024 године, упутио молбу према ЈП Електропривреди БиХ за утврђивање статуса крајњег купца од посебног друштвеног значаја;
- да је ЈП Електропривреда БиХ дана 02.10.2024 године путем и-мејла обавјештена да је Оператор дистрибутивног система, поступајући по приговру купца ЈУ СЗ КС, утврдио да исти задовољава услове да буде купац од посебног друштвеног значаја, што надаље значи да задржава право на јавну услугу снабдјевања електричном енергијом;
- да је купац актом број:04-23-1-35076-1/24 од 07.10.2024 године од стране ЈП Електропривреде БиХ обавјештен о томе да је купац од посебног друштвеног значаја, те да задржава право на јавну услугу снабдјевања;
- да као посљедица тога, купац ЈУ СЗ КС је од 01.09.2024 године, без прекида у снабдјевању наставио користити наведену јавну услугу по цијенама услуге јавног снабдјевања електричном енергијом, те да су испостављене фактуре које је купац и платио;

- да у складу са тржишним правилима, одобреном Одлуком о одобравању и примјени Тржишних правила („Службени гласник БиХ, бр. 64/21), тржиште електричне енергије у БиХ је јединствено и састоји се од veleпродајног и малопродајног тржишта;
- да ЈП Електропривреда БиХ као ималац Дозволе за обављање дјелатности снабдијевања и трговине електричном енергијом, број: УП1-06-13-1-156-1/23 од 12.12.2023 године, је само један од многих тржишних снабдјевача електричном енергијом у БиХ и списак осталих имаоца дозволе који имају могућност пружања услуге тржишног снабдјевања електричном енергијом се налази на страници Регулаторне комисије за енергију (ФЕРК);
- да уважавајући све наведено могу констатовати да је купац ЈУ СЗ КС задржао у континуитету право на услугу јавног снабдјевања у својству купца од посебног друштвеног значаја, те с тим у вези сматрају да не постоји основ за отварање поступка пред овим органом, а уважавајући одредбе Закона о конкуренцији.

Конкуренцијски савјет је одговор ЈП Електропривреде доставио ЈУ СЗ КС на очитовање актом број: УП-02-26-2-025-6/24 дана 07.11.2024 године и ургенцијом број: УП-02-26-2-025-7/24 дана 20.01.2025 године.

ЈУ СЗ КС је дана 07.02.2025 године актом запримљеним под бројем: УП-02-26-2-025-8/24 доставило одговор у којем наводе да у Плану јавних набавки за 2025. годину су предвидјели набавку електричне енергије, међутим размишљају да ли је у интересу ове јавне установе да покрећу набавку с обзиром да су од ЈП Електропривреде БиХ добили статус потрошача од посебног друштвеног значаја којим им је загарантована повољнија цијена електричне енергије.

Такође, у условима које им је дала ЈП Електропривреда БиХ као услов да се пријаве на тендер, стоје поједине одредбе које нису у складу са Законом о јавним набавкама, јер исти желе учествовати само под условима који они одреде.

3. Анализа прикупљених чињеница и одлучивање

Чланом 10. став (1) Закона о конкуренцији прописано је да је забрањена свака злоупотреба доминантног положаја једног или више привредних субјеката на релевантном тржишту, а чланом 10. став (2) прописано је да се злоупотреба доминантног положаја посебно односи на:

- а) директно или индиректно наметање нелојалних куповних и продајних цијена или других трговинских услова којима се ограничава конкуренција,
- б) ограничавање производње, тржишта или техничког развоја на штету потрошача,
- ц) примјену различитих услова за исту или сличну врсту послова с осталим странама, чиме их доводе у неравноправан и неповољан конкурентски положај,
- д) закључивање споразума којима се условљава да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговинском обичају немају везе с предметом таквог споразума.

На основу достављених података и чињеница, Конкуренцијски савјет је разматрао наведену Пријаву и одлучио да се иста одбаци у складу са овлаштењима из члана 25.

став 1. тачка е) Закона, јер нема достатних индиција за покретање поступка по службеној дужности против ЈП Електропривреде БиХ ради утврђивања постојања злоупотребе доминантног положаја из члана 10. Закона.

Наиме из поднесене Пријаве може се закључити да ЈУ СЗ КС тражи од КонкурENCIЈског савјета да непријављивање на тендере за јавну набавку услуге испоруке електричне енергије санкционише јер представља злоупотребу доминантног положаја из члана 10. Закона о конкуренцији.

КонкурENCIЈски савјет је утврдио да је ЈУ ЗС КС као уговорни орган поштујући одредбе прописане Законом о јавним набавкама Босне и Херцеговине провео два поступка јавне набавке услуга испоруке електричне енергије те да нити у једном од поступака јавне набавке нису добили одговарајуће понуде било којег потенцијалног понуђача, па тако ни понуђача ЈП Електропривреде БиХ, односно није се нико пријавио, па су предметни тендери завршени доношењем одлука о поништењу.

Међутим, иако су предметни поступци поништени ЈУ СЗ КС није остао ускраћен за услуге испоруке електричне енергије која му се испоручује у континуитету, већ му је додијељен и статус купца од посебног друштвеног значаја чиме му је загарантована повољнија цијена електричне енергије.

Исто тако ЈУ СЗ КС признаје да иако има укупно 9 добављача електричном енергијом на подручју Кантона Сарајево, да они заправо очекују да се на предметне тендере првенствено јави ЈП Електропривреда БиХ јер сматрају да други снабдјевачи електричном енергијом не могу обезбједити континуирано снабдијевање електричном енергијом и по непромјењивим цијенама.

Сваки привредни субјекат самостално одређује политику коју намјерава слиједити на релевантном тржишту, те тако ЈП Електропривреда БиХ као и други снабдјевачи електричном енергијом у складу са својим пословним политикама и регулаторним ограничењима и условима који су прописани од стране надлежних Регулаторних агенција за електричну енергију, а уважавајући и инфраструктурне специфичности и саму природу тржишта доносе одлуке да се јаве или не јаве на расписане јавне тендере. ЈП Електропривреда БиХ се није јавила на предметне тендере јер им услови истих нису одговарали, те су исте оцјенили неповољним.

Додатно, КонкурENCIЈски савјет истиче како су одредбама Закона о јавним набавкама утврђена правила о поступку јавне набавке које спроводи уговорни орган или секторски уговорни орган ради склапања уговора о јавној набавци робе, услуга или радова те провођење конкурса за израду идејног рјешења и оквирног споразума.

Чланом 52. став 12. Закона о јавним набавкама прописано је да у поступку јавне набавке понуђачи су дужни да поднесу своју понуду без нарушавања тржишне конкуренције у смислу забрањених договора са другим понуђачима. За поступке заштите тржишне конкуренције надлежан је КонкурENCIЈски савјет Босне и Херцеговине. У случају постојања основа сумње да се у поступку јавне набавке нарушава тржишна конкуренција, захтјев за покретање поступка пред КонкурENCIЈским савјетом Босне и Херцеговине може поднијети свако привредно или физичко лице које за то има правни или економски интерес, привредне коморе, удружења послодаваца или привредника, удружења потрошача и органи извршне власти.

Из наведеног произилази да се Закон о конкуренцији у поступцима јавне набавке примјењује искључиво на поступање привредних субјеката који судјелују у поступку јавне набавке као понуђачи.

С обзиром на све наведено Конкуренцијски савјет сматра да поступање/понашање ЈП Електропривреда БиХ не представља основ за покретање поступка по службеној дужности, у смислу члана 10. Закона, те је одлучено као у тачки 1. диспозитива.

Поука о правном лијеку

Против овог Закључка није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема овог Закључка.

**Предсједник
Иво Јеркић**